

Завдання для I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
(2023/2024 н. р.)
10 клас

I. Теоретичний тур

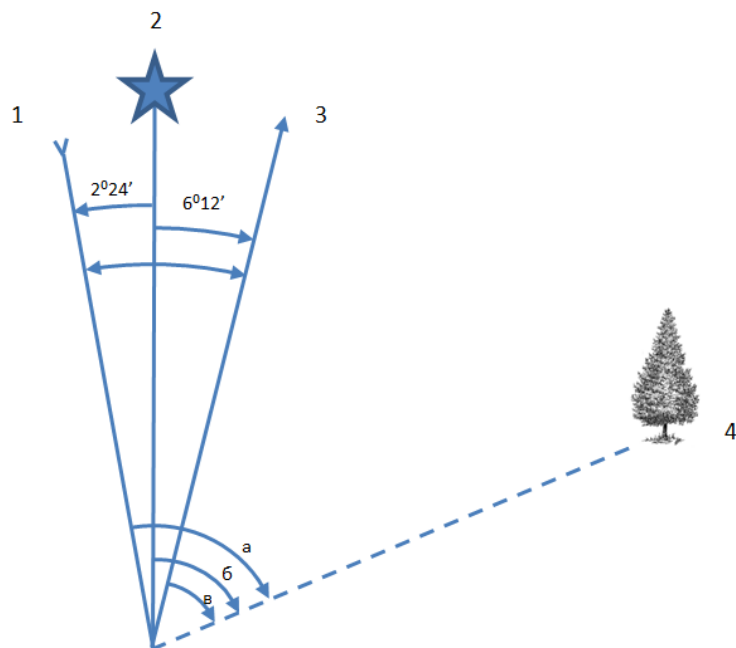
(повна відповідь на кожне питання – 12 балів, сума – 24 бали)

1. У ході розвитку цивілізації перед людством з'явилися глобальні проблеми. Які головні причини їх виникнення? Як їх класифікують? Які глобальні проблеми проявляються у вашому регіоні? Запропонуйте шляхи їх розв'язання.

2. Політична карта світу постійно зазнає змін. Назвіть приклади кількісних та якісних змін на ній. Які тенденції спостерігаються у формуванні політичної карти світу на початку XXI ст.? Спрогнозуйте, які зміни можуть відбутися на політичній карті в найближчий період? Чим це можна пояснити?

II. Практичний тур

1. Поясніть, використовуючи малюнок, взаємозалежність між кутами орієнтування. Якими буквами позначаються ці кути? Які кути позначені на схемі буквами *a*, *b* та *c*, як називаються лінії, що позначені цифрами 1, 2, 3? Визначте величини цих кутів, використовуючи відповідні формули та математичні дії, якщо вимірювання, яке було проведено на місцевості, показало, що дерево знаходиться від спостерігача у північно-східному напрямку (**10 балів**).

2. Заповніть таблицю (0 або 1 бал за кожний рядок).

(12 балів)

№	Географічна назва	Тип географічного об'єкту	Де розташований об'єкт
	<i>Південний Буг</i>	<i>Річка</i>	<i>Україна</i>
1.	Амазонка		
2.	Колорадо		
3.	Піп Іван		
4.	Фудзіяма		
5.	Вадуц		
6.	Таллін		
7.	Перт		
8.	Ейєр		
9.	Тітікака		
10.	Попокатепетль		
11.	Рока		
12.	Петрос		

3. Пункти А та Б розміщені на одному меридіані. В полудень 23 вересня в пункті А Сонце знаходиться на висоті 26° над горизонтом, причому тіні падають на північ. В пункті Б Сонце знаходиться на такій же висоті в полудень 22 грудня, причому тіні падають на південь. Визначте:

А. широту пункту А (2 бали)

Б. широту пункту Б (2 бали)

В. відстань між А та Б в градусах (2 бали)

Г. відстань між А та Б в кілометрах (2 бали).

(8 балів)

III. Тестові завдання

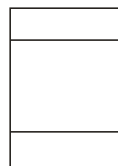
Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (завдання 1 – 10).

Правильна відповідь на кожне завдання оцінюється 1 балом, сума – 10 балів).

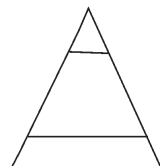
1. Країна, на території якої зосереджено виробництво металу на основі рудних концентратів?

А) Чехія Б) Німеччина В) Італія Г) Ірландія

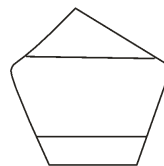
2. Яка із запропонованих вікових пірамід характерна для більшості країн, що розвиваються?

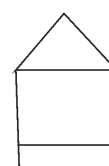
А

Б

В

Г

3. Укажіть форму просторової організації виплавки рафінованої міді в Гамбурзі.

А) портово-промисловий комплекс

Б) кластер

В) розосереджений промисловий вузол

Г) промисловий район

4. Який компонент території держави має Україна на відміну від Білорусі, Словаччини та Угорщини?

А) суходіл з його надрами

Б) внутрішні води

В) територіальні води

Г) повітряний простір

5. Який із перелічених об'єктів на території України був першим внесений до Світової спадщини ЮНЕСКО?

А) Софійський собор

Б) Дуга Струве

В) Ансамбль історичного центру Львова

Г) Херсонес Таврійський

6. Емблему якої міжнародної організації зображено на рисунку?

А) АСЕАН

Б) Ліги Арабських держав

В) Співдружності націй

Г) МЕРКОСУР

7. Які чотири європейських столиці лежать повністю на захід від Гринвіча?

А) Мадрид, Брюссель, Валлетта, Париж

Б) Лондон, Париж, Лісабон, Рим

В) Варшава, Берлін, Прага, Афіни

Г) Дублін, Лісабон, Мадрид, Рейк'явік

8. Вкажіть форму правління Франції.

А) парламентсько-президентська республіка

Б) президентська республіка

В) президентсько-парламентська республіка

Г) парламентська республіка

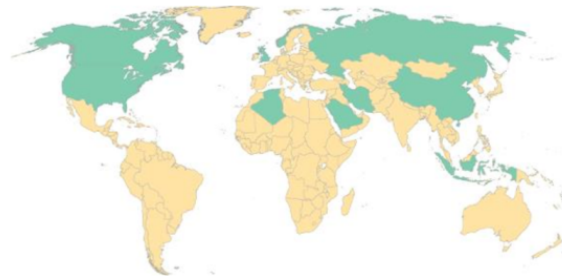
9. На картосхемі темним кольором позначено території країн, що вирізняються значним обсягом

А) видобування природного газу

Б) заготівлі деревини

В) виплавки чорнової міді

Г) виробництва автомобілів

10. Який пріоритетний спосіб подолання проблеми відсталості країн, що розвиваються?

А) матеріальна допомога високорозвинутих країн

Б) глибоке реформування власної економічної системи

В) ліквідація залежності від іноземного капіталу

Г) подолання демографічної проблеми.

Тестові завдання на визначення відповідності (завдання 11 – 13).

Правильна відповідь на кожне запитання – 2 бали (за одну правильно визначену відповідність – 0,5 бала), сума – 6 балів.

11. Установіть відповідність між областями України та їх характеристиками.

1. найвищий рівень лісистості	А. Львівська
2. розташоване найбільше в Європі родовище озокериту	Б. Чернівецька
3. найвища густота сільського населення	В. Запорізька
	Г. Закарпатська
4. розташований найбільший залізорудний басейн	Д. Дніпропетровська

12. Установіть відповідність між назвами країн та регіонами світу, в межах яких вони знаходяться.

1. Венесуела, Еквадор	А. Океанія
2. Фіджі, Кірибаті	Б. Азія
3. Непал, Лаос	В. Африка
4. Того, Джибуті	Г. Європа
	Д. Америка

13. Визначте сучасну тенденцію просторової організації для кожного виду економічної діяльності у світі.

1. зміщення на шельф і в райони з екстремальними природними умовами	А. сільське господарство
	Б. видобування нафти
	В. атомна енергетика
2. спеціалізація країн на окремих стадіях виробничого ланцюга	Г. електронне машинобудування
	Д. алюмінієва промисловість
3. порушення зональності виробництва під впливом економічних чинників	
4. розташування на периферії густозаселених промислових районів	

Тестові завдання, що містять сім варіантів відповідей, три з яких є правильними (завдання 14 – 15). Завдання оцінюється 1,5 балами (за кожну правильно вказану відповідь – 0,5 бала), сума – 3 бали.

14. Виберіть із переліку три країни, які мають статус асоційованого члена ЄС.

1. Україна; 2. Сербія; 3. Грузія; 4. Молдова; 5. Туреччина;
6. Північна Македонія; 7. Азербайджан.

15. Виберіть із переліку міст лише ті, які виконують адміністративну функцію.

1. Вашингтон; 2. Київ; 3. Пекін; 4. Оттава; 5. Стамбул;
6. Бразилія; 7. Баку.

**Відповіді на завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
(2023/2024 н. р.)**

10 клас

II. Практичний тур

1. а – дирекційний кут (Д);
 б – істинний азимут (Аі);
 в – магнітний азимут (Ам).
 1 – вертикальна лінія кілометрової сітки;
 2 – істинний меридіан;
 3 – магнітний меридіан.
 $6^{\circ}12'$ – магнітне схилення – кут між істинним та магнітним меридіанами;
 $2^{\circ}24'$ – зближення меридіанів – кут між вертикальною лінією кілометрової сітки та істинним меридіаном;
 $6^{\circ}12' + 2^{\circ}24'$ – поправка напрямку – кут між північним напрямком кілометрової сітки та магнітним меридіаном.
 $A_m = 45^{\circ}$;
 $A_i = A_m + 6^{\circ}12' = 45^{\circ} + 6^{\circ}12' = 51^{\circ}12'$;
 $D = A_i + 2^{\circ}24' = 51^{\circ}12' + 2^{\circ}24' = 53^{\circ}36'$.

2. Заповніть таблицю (0 або 1 бал за кожний рядок).

№	Географічна назва	Тип географічного об'єкту	Де розташований об'єкт
	<i>Південний Буг</i>	<i>Річка</i>	<i>Україна</i>
1.	Амазонка	річка	Південна Америка
2.	Колорадо	річка	Північна Америка
3.	Піп Іван	гора	Україна Карпати
4.	Фудзіяма	вулкан	Японія
5.	Вадуц	столиця	Ліхтенштейн
6.	Таллін	столиця	Столиця Естонії
7.	Перт	місто	Австралія
8.	Ейєр	озеро	Австралія
9.	Тітікака	озеро	Південна Америка
10.	Попокатепетль	вулкан	Пн. Америка, Мексика
11.	Рока	мис	Європа, Португалія
12.	Петрос	гора	Україна, Карпати

3. А. Оскільки тінь падає на північ, тому т. А лежить у пн. півкулі, тому $\varphi = 90^{\circ} - 26^{\circ} = 64^{\circ}$ пн. ш.
 Б. Точка Б знаходиться в південній півкулі, оскільки тінь падає на пд. 22 грудня у пд. півкулі літо, звідси: $\varphi = 90^{\circ} - 26^{\circ} + 23^{\circ}27' = 83^{\circ}27'$ пд. ш.
 В. Протяжність у градусах: $64^{\circ} + 83^{\circ}27' = 147^{\circ}27'$
 Г. Протяжність у кілометрах: $147^{\circ}27' * 111,1 = 16331,7 + 50 = 16381,7$ (км).

III. Тестові завдання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Г	Б	А	В	А	В	Г	А	А	Б

11			12			13	
1	Г		1	Д		1	Б
2	А		2	А		2	Д
3	Б		3	Б		3	А

4	Д		4	В		4	В
14. 2, 5, 6				15. 1, 4, 6			